

III. ÉVFOLYAM.

1891. Február.

2. SZÁM.

FOLYÓIRAT A TURISTASÁG ÉS HONISMERET TERJESZTÉSÉRE.

KIADJA A MAGYARORSZÁGI KÁRPÁT-EGYESÜLET BUDAPESTI OSZTÁLYA.

Elnöki megnyitó

a M. K. E. Budapesti Osztályának 1891. február 14-én tartott közgyűlésén.

Tisztelt gyűlekezet!

Újra összejöttünk a végből, hogy tisztí karunk számot adjon egy évi működéséről s megállapítsuk az irányt, melyben jövőre haladni kívánunk, és azért is, hogy egymást buzdítva élénkebbé tegyük kedvünket a közös célért való munkálkodásra.

A turistaság fejlődése egyáltalában új dolog, nálunk még sokkal újabb mint nyugoti szomszédainknál s ezért mint sok más dologban tőlük ebben is sokat tanulhatunk.

Tanuljuk meg mindenekelőtt azt, hogy a turistaság fejlesztése olyan cél, melyet magáért kell előmozdítanunk és a melynek magában megvan a létjoga, tekintet nélkül azon szolgálatokra, melyeket esetleg másoknak tesz.

Az angol, a német turista — az igazít értem, nem azt, a ki mikor utazó öltönyébe búvik, még mindig iskolamester marad — elbámulna, ha kérdenők, mire való a turistaság? Ő turista akkor, mikor minden egyéb mellékezel nélkül, gondtalanul, saját gyönyörűségére utazik s azt kívánja, vajha az évnek mennél hosszabb szakasza alatt tehetné azt.

Nálunk sokan vannak, a kik azt hiszik, hogy a turistaság jogosultságának védelmére ürügyet kell keresni. Találtak is eleget, azt halljuk, hogy a turistaságnak kulturális missziója van, hogy a közvagyonosodást előmozdítja, nemzetiségi propagandát csinál, az egészségnek hasznos és a tudományt szolgálja s így tovább. Szinte csodálom, hogy a hittérítést nem tették feladatává!

Ne ámítsuk magunkat és másokat, tudjuk mi jól, hogy a tanfelügyelő hivatalos útján, a politikai emisszárius mikor tanait hirdeti, az utazó kereskedő, mikor árúit viszi vásárra, a tudós, mikor különböző helyeken megfigyeléseket tesz, a beteg, mikor a fürdőben javulást keres, meglehet hosszú, szép és költséges utazást végeznek, de azért még sem turisták.

Turista az, a ki útra kel azért, mert foglalkozásának egyformasága, gondjainak sokasága közepett álmaiban feltűnik előtte egy olyan szebb világ, melyben zöldebb a fű, kékebb az ég, magasabbak a hegyek, szebbek vagy különösebbek a házak, barátságosabbak az emberek, s a ki ez álomkép eredetijét fáradságtól vissza nem riadva keresi — keresi, s mert hiszen e földön élünk, talán soha meg nem találja, de azért jó kedvét el nem veszti, hiszen örömét éppen ez a keresés teszi.

Korunkat anyagiás érdekhajhászással vádolják s mégis soha sem volt annyi, a szépet magáért felkereső turista mint napjainkban, számuk a műveltség terjedésével együtt növekszik.

Az olyan vágy, mely annyi ember szívét együtt dobogtatja, nem szorul indokolásra, megvan annak létjoga önmagában, és a hol annyian egyet akarnak, ott a közös cél elérésére szükségessé válik az egyesülés.

A turisták útjait egyengetni a turista-egyletek feladata. Magyarország szép vidékeit hozzáférhetőkké tenni a magyar turista-egyleteké.

Félre az ürügyekkel! ezt az egyet, de ezt igazán és komolyan feladatunknak valljuk.

Nagyot mondtunk még ezzel is, és hazafias teendőt vállaltunk magunkra, mert nem hiszem, hogy kívánhatna valaki jobbat e hazának, mint azt, vajha a mi nagy folyónk mentén és a mi bérceink között olyan örömmel és olyan könnyűséggel bolyonghatna a turista, mint a Rajna partjain és Svájc jégárain.

Nyugoti szomszédainktól még egyebet is tanulhatunk. Megtanulhatjuk azt, hogy a turista világa egy olyan különös világ, melyen sokan osztozhatnak és mely mégis egy közös egész marad. Az angol, német, francia, svájci, olasz turista-egyletek páratlan birodalma, az Alpok, egyformán valamennyiüké, egyikük sem jeleli ki határvonalait s ezért nincsen is közöttük határvillongás.

Nekünk is van egy szép és nagy birodalmunk, széles Magyarország s ide értjük a szép Horvátországot is, sőt még Boszniát és a Hercegovinát is okkupáljuk. Ez a birodalom legyen a mienk és pedig egyformán a mienk, valamennyi magyar turista-egyletekké. A székhely határdombjai ne legyenek működésünk határjelei, jogaink, kötelességeink terjedjenek ki egész birodalmunkra.

Különösen *mi budapestiek* ne elégedjünk meg azzal, hogy fővárosunk környékében kirándulásokat tegyünk s szebb pontjaira kilátókat építsünk — irányítsuk figyelmünket távolabbra, feladatunk nem az, hogy *a turiskákat* Budapestre tereljük, hanem inkább az, hogy őket Budapestről *hazánk érdekes vidékei felé vezéreljük*.

Hiába, mindig vonzó az, a mi nagy és még vonzóbb a nagyobb, azért a ki dombra hágott, hegyre kívánczik, s a ki hegyen volt, az égbe törő sziklára kapaszkodik.

A ki a Svábhegyet megjárta s a kit ott elbűvölt a távolban kékelő hegyek varázsa, az engedjen e varázs hívó szavának, elvezeti ez őt a Pilisre, a Mátrára, azután a Fátrára s bámuló szemei előtt végre a Táttra képe fog elterülni. Ez az út a magyar turistának sokáig egyetlen vándorútja volt s azt hiszem, ezentúl is a legjártabb lesz és pedig azért, mert a budapestiek útja.

Mienk a Táttra, de mienk még hazánknak sok más szép vidéke, a Keleti Kárpátok, a Bihar, az Erdélyi havasok, az Alduna és i. t. mind a mi birodalmunk részei. E nagy gazdagság felsorolása ne tegyen büszkévé, intsen inkább arra, milyen nagy a mi feladatunk.

Tisztelt gyülekezet! E nagy feladat teljesítésére van jó akaratunk, van nemes lelkesedésünk, de mai szervezetünk mellett nincsen elég hatalmunk, nincsen kellő anyagi erőnk. Ügyrendünk még az önálló vagyonszerzés jogát is megvonja tőlünk.

Jelen szervezetünkben alig vállalkozhatnánk többre a főváros környékében való útjelzéseknél. Mi többet akarunk annál!

A ki közlönyünket olvassa, annak van tudomása arról a mozgalomról, melyet megindítottunk a végből, hogy magunknak a munkálkodásra nagyobb szabadságot biztosítsunk.

A Kárpát-Egyesület központi vezetősége előtt fekszik alapszabályaink megváltoztatására vonatkozó javaslatunk.

A központnak Budapestre áthelyezése és az Osztályoknak az eddiginél sokkal nagyobb autonómiája képezi annak sarkalatos elveit. A jelen évi közgyűlés fog e javaslatunk felett dönteni.

Sok szó és pedig sok vitás szó hangzott már el annak sorsáról.

Sokan már előre hirdetik, hogy a közgyűlés javaslatunkat nem fogja elfogadni, mások annak érvényre jutásával kecségetnek. A míg a dolog el nem dől, ez utóbbiak szavában bizom, hiszen olyan szép dolog volna, ha mi Osztályok mindvégig mint *egy* anyának gyermekei, de mint felsejövő szabad gyermekei, együtt működhetnénk.

Ha mégis csalódnánk e reményünkben s azért, hogy feladatunkat teljesíteni tudjuk, az anyától elválva magunknak kellene megszerezni azt a szabadságot, melyet ő megtagadott, akkor bár új alakban, mégis csak régi célunkért fogunk küzdeni. A jövő év mindenestre kritikus év lesz társulatunk életében, de azért nincs okunk a csüggedésre, hiszen nem az egyesülés formája, hanem az egyesek lelkesedése és buzgó munkássága az, ami a sikert biztosítja. Ezekben közöttünk nincs hiány. Titkárunk fel fogja olvasni jelentését a tisztikar és választmány múlt évi működéséről s a közgyűlés meg fog győződni arról, hogy annak minden lapja önzetlen tugszeretetről beszél.

Nem a lelkesedés alkotó erejéről tanuskodik-e az a fotografiai kiállítás, melyet néhány buzgó társunk majdnem semmiből létesített?

Nem hirdeti-e a férfias akaraterő hatalmát az a Vágvölgyi alosztály, melyet lelkes társunk, dr. Pattantyús Ábrahám Márton mintegy varázsütéssel teremtett?

S a titkár után hallani fogjuk pénztárnokunk jelentését s abból nemcsak azt fogjuk kiolvasni, milyen nehéz dolog csekély pénzerőnkkal az egyensúlyt helyreállítani, hanem azt is, milyen önzetlen odaadással végzi kedves pénztárnokunk azt a teendőt, mely a társulati élet minden teendői között a legszárazabb és mégis a legfontosabb.

Ha a lelkesedés mind e nyilvánulásain végig tekintünk, kérdés nélkül fogjuk mondhatni, hogy szívünk rendben van s turistának ez a fődolog; gondoskodjunk még arról, hogy a cipő ne szorítsa lábunkat, és hogy legyen valami kis útravaló s ezután haladjunk.

Ezzel a Kárpát-Egyesület Budapesti Osztályának közgyűlését megnyitom!

Báró Eötvös Loránd.